

Injunta leterara

CRIST DE GÖMA

Âlt söl bel ju
sta l' vedl Crist de munt
tan su.
Cun sü brac aspanà
pêl ch'al ôis abracè
döta la munt, i prà.
Dal funz dla val,
pur bosc scüers vërc,
dër ërc,
gonôt sunse gnü sö,
sön chësc bel ju
a chirì pêsc, consëi,
a udëi
la bela munt.
Incö incë indô sunse chilò
y i cíari lunc . . .
I à dân da me gran Pütia,
Sas dla Crûsc y Rît . . .
Cí chît!
Chësc chît me va a cör;
chilò plü adora él l'ann che mör.
Les ûsc dl isté n'âldun plü nia.
Al me sa da incrësc',
a udëi che nia plü ne flurësc
y a punsè che prësc
la pröma nëi gnará a curí
la munt che ô palsè y durmí.
Y l' Crist,
l' vedl Crist de lëgn, döt tampié jö,
resta indô su cassö,
curí de nëi;
tan bel da udëi!
Döt su amesa süa creaziun,
sëgn de redenziun.

Pio Baldissera
(ladin-badiot)

MILANDURES

Purnanche la nëi s'un va,
spizurëis' sò te nüsc bi prà,
pices milandures!

Dô la sajun frëida y cröia
sëis' l'pröm sëgn de vita nöia,
beles milandures!

Mo inc' d'altonn, dô l'artigöi,
sâlta mituns te prè a se cöi',
fines milandures!

Prömes y ultimes a flurì
cun osc curù n pü slaurì
sëis' os, milandures.

Sëgn de speranza y increscimun
che incünda y slüj la miù sajun,
sëis' os milandures.

Pio Baldissera
(ladin-badiot)

L'ULTIMA FËIA

Scassè dal vënt,
l'lëgn ti cunta al'ultima süa fëia
so gran tormënt.
– I resti su, i vëighi bel' danfora,
chësc é n dolûr che mî cör ne tëgn nia fora!
Ultimo sëgn de vita est' tö por me,
i te präi: ne stè incé tö a m'arbandonè! –
Mo lege eterna regola l'crié:
la fëia toma, blûder resta l'lëgn.
Y l'gran lamënt
vëgn portè demez dal vënt.

Pio Baldissera
(ladin-badiot)

PASSÈ

Pavè cöce flurësc sön ûrt de tru,
mo mâ püé dis döra la bela flu.

Dui jôgn passa y se dîj parores d'amûr,
mo bele dô püces ôtes ti speta l'dolûr.

Inant, mâ inant pôrta strades y trûsc,
mo indô lasci gonôt na crûsc.

Sciöche l'pavè cöce sön ûrt de tru,
pur püé momënc àn udü l'bel curù.

Pio Baldissera
(ladin-badiot)

GLOSSARIO/GLOSSAR

Artigöi: secondo fieno / zweite Mahd; *bele*: già / schon; *blûder* (*blûdra*, *blûdri*, *blûdres*): nudo / nackt; *chilò*: qua / hier; *chirí* (*i chîri*): cercare / suchen; *ciarè* (*i ciari*): guardare / schauen; *cöce* (*cöcena*, *cöci*, *cöcenes*): rosso / rot; *cris* (pl. *crisc*): crocefisso / Kreuz; *curú* (pl. *curûsc*): colore / Farbe; *dân*: davanti / vor; *flu*, *la~* (pl. *les flûs*): fiore / Blüte; *funz* (pl. *func*): fondo, pavimento / Boden; *gonôt*: spesso / oft; *incrësce* impers. (*al m'incrësc*): sentire nostalgia / Heimweh haben; *increscimun*: nostalgia / Heimweh; *incundé* (*i incüнди*): annunciare / verkünden; *jônn* (*jôna*, *jôgn*, *jônes*): giovane / jung; *ju* (pl. *jûs*): giogo / Joch; *milándura* (pl. *-es*): croco + colchico / Krokus + Herbstzeitlose; *ôta* (pl. *ôtes*): volta / Mal; *pavè*: papavero / Mohn; *pur nánche*: appena che / sobald; *slaurí* (*slaurida*, *slaurîs*, *slaurides*): pallido, smorto, sbiadito / blaß; *slü* (*i slüji*): chiudere / schließen; *spizurè* (*i spizuri* / *spizurëii*): spuntare / sprießen, hervorkommen; *su* (*sóra*, *sûsc*, *sóres*): solo / allein; *tru* (pl. *trûs*, *trûsc*): sentiero / Weg; *udëi* (*i vëighi*): vedere / sehen; *ûr(t)* (pl. *ûrs*, *ûrc*): orlo / Rand; *ûsc* (pl. *ûsc*): voce / Stimme.